

Rapportering til avtalepartene fra Regnskapsgruppa for jordbrukets klimaavtale – mars 2025

I dette notatet gis en orientering om arbeidet til Regnskapsgruppa for klimaavtalen mellom jordbruket og staten. Det gis først en kort gjennomgang av Regnskapsgruppas mandat og oppgaver, og leveranser det siste året. Deretter presenteres planer for 2025 og 2026.

Gruppas mandat og oppgaver

Regnskapsgruppa skal føre regnskap for oppfølging av klimaavtalen, og skal gjøre opp status for avtalepartenes arbeid med å oppfylle avtalen i forbindelse med de årlige jordbruksforhandlingene. Rapporteringen skal gi grunnlag for at partene skal kunne vurdere om progresjon og utviklingen er som forutsatt i klimaavtalen mellom næringsorganisasjonene og regjeringen.

Regnskapsgruppa skal også videreføre deler av arbeidet utført i teknisk beregningsutvalg for klimagassutslipp i jordbruket (TBU jordbruk), som leverte sin rapport 1. juli 2019¹.

Regnskapsgruppa vil følge opp anbefalinger fra TBU jordbruk og årlig vurdere mulige forbedringer i det nasjonale klimagassregnskapet. Mandatet avgrenser seg til jordbruksrelaterte utslipp i utslippssektorene jordbruk, arealbruk (LULUCF) og energi. Forbedringer skal bidra til at klimagassregnskapet bedre skal kunne reflektere faktiske utslipp, og med tanke på at effekten av tiltak i større grad skal fanges opp. Regnskapsgruppa kan peke på mulige forbedringer og initiere prosjekt som kan bidra til kunnskapsgrunnlaget for forbedringer av aktivitetsdata eller utslippsfaktorer i det nasjonale klimagassregnskapet. Hvilke metodeendringer som tas i bruk i det nasjonale klimagassregnskapet avgjøres av det nasjonale systemet for klimagassregnskap (National Inventory System - NIS), bestående av Miljødirektoratet, SSB og NIBIO.

Det er lagt opp til et tredelt rapporteringssystem, som til sammen vil gi et faglig grunnlag for å vurdere om progresjon og utvikling er som forutsatt i klimaavtalen. *Klimaavtalens regnskap for utslipp og opptak (Del 1)* gir årlig informasjon om hvordan utviklinga har vært for utslipp og opptak for kilder som er omfattet av avtalen. *Tiltaksrapporteringen (Del 2)* gir status for gjennomføring av tiltak, og indikerer forventet effekt. *Gapanalysen (Del 3)* belyser hvordan man ligger an i forhold til måltallet. Del 2 og Del 3 rapporteres hvert tredje år. Les mer på Regnskapsgruppas nettsider.²

---

¹ [Jordbruksrelaterte klimagassutslipp \(regjeringen.no\)](https://regjeringen.no)

² [Klimaavtalen for jordbruket](#) (Landbruksdirektoratet.no)

Orientering om gruppas arbeid og status for leveranser

Her gis det en gjennomgang av hva gruppa har jobbet med siden forrige rapport, møter som er gjennomført og status for leveranser og utviklingsprosjekt.

Møter i Regnskapsgruppa

Siden Regnskapsgruppa leverte sin forrige rapport til jordbruksoppgjøret 2024 har gruppa gjennomført to møter; 27. september 2024 og 27. februar 2025.

Tema for møtet 27. september 2024 var en oppdatering av pågående kunnskapsinnhenting, hvor NMBU og MetanHUB orienterte om henholdsvis ny likning for beregning av metanutslipp fra melkeku og pågående arbeid med metanhemmere. Klimaselskapet orienterte om datagrunnlaget i klimakalkulatoren og muligheter for hvordan informasjon fra klimakalkulatoren kan nyttes til tiltaksrapportering for klimaavtalen. NIBIO underrettet om et oppdrag de gjennomførte for Regnskapsgruppa for å synliggjøre arealbruksendringer som påvirker utslipp og opptak fra beite. I ettertid har NIBIO ferdigstilt et notat om arbeidet som er sendt til Regnskapsgruppas medlemmer. NIBIO og SSB formidlet de viktigste endringene i klimagassregnskapet med relevans for jordbruk.

Tema for møtet 27. februar 2025 var blant annet årets rapportering til jordbruksoppgjøret og prioriteringer av utviklingsprosjekter for det kommende året. NORSØK presenterte resultater fra prosjektet "SkitGass" og NMBU presenterte resultatene fra et prosjekt finansiert av Regnskapsgruppa om utslipp av metan fra ungdyr storfe.

Leveranser i 2024

I mars 2024 leverte Regnskapsgruppa første hovedrapport for oppfølging av avtalen.³ I forbindelse med publiseringen ble det også lansert nettsider for Regnskapsgruppa⁴.

Til jordbruksforhandlingene 2024 leverte Regnskapsgruppa del én av rapporteringen, som omfatter Klimaavtalens regnskap for utslipp og opptak⁵, sammen med et notat om status for Regnskapsgruppas arbeid og leveranser. Som vedlegg til rapporteringen, fulgte orienteringer fra partene i avtalen, hhv. staten og jordbruket (Norges Bondelag og Norsk Bonde- og Småbrukarlag), om arbeidet med oppfyllelse av klimaavtalen innen sine ansvarsområder [jf. klimaavtalen](#)⁶.

Til årets forhandlinger leverer Regnskapsgruppa oppdatert regnskap, med utslippstall for 1990-2023, samt dette notatet om status for Regnskapsgruppas arbeid.

---

³ Første hovedrapport for intensjonsavtalen om klima mellom staten og organisasjonene i jordbruket (regjeringen.no)

⁴ Klimaavtalen for jordbruket - Landbruksdirektoratet

⁵ Regnskapet leveres i form av en excelfil og et notat med figurer som viser trender for utslipp og observasjoner om faktorer som trekker størrelsene i regnskapet opp eller ned.

⁶ Klimaavtalen mellom staten og jordbruket (regjeringen.no)

Prosjekt og oppdrag i regi av Regnskapsgruppa i 2024

NMBU fikk i oppdrag av Regnskapsgruppa å kvalitetssikre, og eventuelt oppdatere, beregningsmetodikken for enterisk metan fra kviger og okser i det nasjonale klimagassregnskapet. Prosjektet var ferdig i 2024 og konkluderte med at det ikke finnes nok data for å oppdatere beregningene. Det ble imidlertid avdekket en mulig svakhet ved beregningen av bruttoenergi slik den gjøres i dag. Det er stor forskningsaktivitet på metanutslipp fra kviger og okser, derfor anbefaler NMBU å gjøre en ny gjennomgang om noen år.⁷ Nordiske forsøk har tidligere blitt gjennomgått, men var ikke sammenlignbare grunnet ulike kategorier for dyregrupper. Det var ønskelig at prosjektet skulle sammenlikne tallene, men det er ikke gjort i dette prosjektet. Medgåtte arbeidstimer og utbetalt beløp er derfor lavere enn opprinnelig lagt til grunn.

Formålet med prosjektet "SkitGass" har vært å få bedre data på utslipp av metan (CH₄) og lystgass (N₂O) fra ulike typer norske gjødsellager for storfe. Prosjektet er støttet med midler fra Klima- og miljøprogrammet. I gjennomføringen av prosjektet ble det avdekket utfordringer med metodikken ved måling av metankonsentrasjon og Regnskapsgruppa innvilget støtte til tilleggsprosjektet «Metansensor» for å styrke og komplementere registreringene av metanutslipp og få bedre kunnskap om faktorer som påvirker metanutslippene. Hovedprosjektet «SkitGass» inkl. støtteprosjektet «Metansensor» ble avsluttet i 2024. Resultater fra prosjektene er publisert i [NORSØK RAPPORT Vol. 9 Nr. 20, 2024: SkitGass Klimagassutslipp fra bløtgjødsel](#).

NIBIO har fått i oppdrag av Regnskapsgruppa å levere et oppdatert kunnskapsgrunnlag for lystgassutslipp fra dyrket jord. Målet er å avdekke hva som skal til for å gjøre forbedringer i metodikken som benyttes til å beregne direkte lystgassutslipp fra dyrket mark i Norge. Oppdraget inkluderer blant annet en beskrivelse av metodikker brukt i andre land. Oppdraget skal være ferdig i juni 2025.

Bistandsavtaler SSB og NIBIO

I 2023 inngikk Regnskapsgruppa bistandsavtaler med NIBIO og SSB. Miljødirektoratet står som formell oppdragsgiver på vegne av Regnskapsgruppa. NIBIO og SSB skal bidra med data og tekstbeskrivelser til Regnskapsgruppas leveranser etter behov, og med vurderinger i mulige utviklingsprosjekt i regi av Regnskapsgruppa. Konkrete oppgaver avtales nærmere på årlig basis.

Avtalene er inngått for fire år, til og med 2026, av avtalemessige hensyn. Det forutsettes at avtalene videreføres frem til 2032 når Regnskapsgruppa skal levere sin sluttrapport. Den økonomiske rammen avklares årlig, sammen med oppgavene. Øvre økonomisk ramme for hele perioden 2023-2026 er 1 million kr per avtale. Finansiering og gjennomføring vil være avhengig av budsjetttramme for Regnskapsgruppas arbeid.

I 2024 og så langt i 2025 har NIBIO og SSB bidratt med kvalitetssikring av tall og tekst til første hovedrapport og avtalens regnskap. SSB har bidratt i utviklingsprosjektet som NMBU har levert på oppdrag av Regnskapsgruppa. Både NIBIO og SSB har deltatt i møter med Klimasmart

---

⁷ [Gjennomgang av forskning på enterisk metan fra kviger og okser](#) (Landbruksdirektoratet.no)

landbruk om videreutvikling av klimagasskalkulatoren. Deltakelse i møtene har blitt finansiert gjennom bistandsavtalene.

I 2024 har NIBIO analysert årsaker til arealbruksendringer fra skog til beite på oppdrag fra Regnskapsgruppa. Analysene har tatt utgangspunkt i Landskogtakseringen, hvor det er sett på perioden 1990 til 2022. I perioden 2008 til 2015 har vært en betydelig økning i utslippene.

Bruk av midler i 2024 og planlagt bruk av midler i 2025

Bruk av midler i 2024			
[Undertittel]			
Prosjekt	Ramme (kroner)	Status	Utbetalt i 2024 (kroner)
Bistandsavtale NIBIO og SSB, inkluderer NIBIO oppdrag om utslipp og opptak forbundet med arealovergang til beite	500 000	Løpende avtale fram til 2026	347 711
Gjennomgang av forskning på enterisk metan fra kviger og okser	1 012 500	Ferdigstilt	625 397
Utgifter forbundet med møte i Regnskapsgruppa 27. september			1 683,65
Planlagt bruk av midler i 2025			
Prosjekt	Ramme (kroner)	Status	Utbetalt i 2025 (kroner)
Bistand fra NIBIO og SSB	500 000	Løpende avtale fram til 2026	
Forprosjekt lystgassutslipp fra jord	250 000	Satt ut i 2024, leveres juni 2025	

Total ramme for 2025 er 2,5 mill. kroner, hvorav 0,5 mill. kan nyttes til bistand fra NIBIO og SSB. Øvrige midler er forutsatt nyttet i til utviklingsprosjekter med sikte på forbedring av utslippsrapporteringen.

Planer for 2025 og 2026

Våren og høsten 2025 vil gruppa jobbe med å vurdere kunnskapsbehov som kan bidra til forbedringer av aktivitetsdata eller utslippsfaktorer i det nasjonale klimagassregnskapet. Regnskapsgruppa vurderer en rekke utviklingsprosjekter, herunder oppfølging av temaer som ble løftet i jordbruksforhandlingene 2024:

- Kvalitetssikring og identifisering av mulige forbedringer i aktivitetsdata som brukes i jordbrukssektoren i det nasjonale utslippsregnskapet.
- Undersøke hva som skal til for å bokføre effekter av fangvekster og biokull.
- Vurdere bruk av data og metoder fra Landbrukets klimakalkulator i rapportering etter avtalen, og evt. på sikt i nasjonale beregninger.
- Undersøke hva som gjøres i andre land for å kunne dokumentere og rapportere effekt av metanhemmere. Må evt. ses i sammenheng med hva som gjøres i Metan-HUB.

- Undersøke muligheter for forbedret datagrunnlag for beregninger av utslipp fra gjødsellager og husdyrrom.

Regnskapsgruppa vil sette i gang utviklingsprosjekter om punkt 1 og 2 i 2025. Gruppa jobber videre med å følge opp de øvrige punktene og vurdere eventuelle utviklingsprosjekter også her framover.

Videre vil Regnskapsgruppa følge arbeidet med oppdraget som utføres av NIBIO som skal vurdere kunnskapsbehov for å forbedre metodikken som brukes for å beregne utslipp av lystgass fra jordbruksjord.

Regnskapsgruppa jobber med videre faglig vurdering av referansenivå for arealbruk.

Det er behov for en teknisk oppdatering av løsningen for gapanalysen, samt å starte arbeidet med å forberede tiltaksrapporten, som begge skal leveres i 2026.

Forslag til budsjetttramme for 2026

I 2026 vil det være behov for 500 000 kroner til bistand fra SSB og NIBIO i rapportering og i forbindelse med utviklingsprosjekt (delta på møter, vurdere relevans for klimagassregnskapet). Regnskapsgruppa foreslår en ramme på 2,0 mill. kroner til utviklingsprosjekt, til sammen en ramme på 2,5 mill. kroner til Regnskapsgruppas arbeid i 2026. Rammen gir rom for å finansiere nye utviklingsprosjekter og videreutvikle Regnskapsgruppas rapporteringssystem.